

Entäpä jos näkisit oikeasti mitä teet...?

teksti ja kuvat:
EHL Tapio Nurmi

Kliinisessä hammaslääketieteessä siirryttiin noin 10 vuotta takaperin uudelle aikakaudelle, kun luuppien käyttö alkoi Suomessa klinikoiden keskuudessa yleistyä.

Asiat, joita oli aikaisemmin vain epäilty ja arvuuteltu tietynlaisiksi, oli mahdollista oikeasti nähdä.

Alkavat kariekset ja repsottavat paikan saumat astuivat tunnistettavina silmiemme eteen. Enää ei oltu vain tuntemuksen ja terävän sondin kärjen varassa.

Tilanne oli varmasti monelle aivan uutta ja eipä ihme, että luupit ovatkin hyvin monelle kollegalle muodostuneet perusvarusteeksi, josta luopuminen ei tunnu nykypäivänä enää mahdolliselta.

Entäpä, kun tilannetta parannetaan entisestään ja aletaan nähdä luutuneen kanavan rakenne, jopa tubulusten kulkusuunnat ja suorassa kanavassa yli 20 mm syvyydessä sijaitseva apeksi...?! Kuulostaako tieteiskirjallisuuden tulevaisuuden kuvitelmalta...?

Tämä kaikki on kuitenkin aivan tätä päivää heille, jotka ilokseen saavat päivittäin tehdä työtä operaatiomikroskoopin avulla.

Operaatiomikroskooppi ei sinänsä ole mikään uusi keksintö. Ensimmäiset kaupalliset versiot tulivat myyntiin vuonna 1991, ja jo kuusi vuotta myöhemmin vuonna 1997 sisällytettiin mikroskopiатыöskentely USA:ssa pakollisena osa-alueena endodontian erikoistumisohjelmaan.

Meillä Suomessa on kyseinen apuväline kuitenkin jäänyt harmillisen vähäiselle huomiolle. Niissäkin paikoissa, joissa siihen olisi mahdollisuus, vain harvat hammaslääkärit ovat ”uskaltautuneet” ottaa haasteen vastaan. Haasteen, joka mahdollistaa oman työn paremman ja luotettavamman näkemisen ja edelleen helpomman työskentelyn.

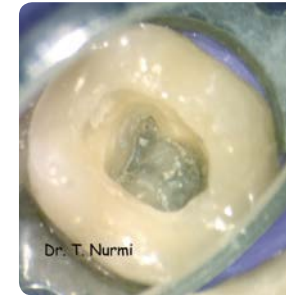
Aivan päinvastoin on esim. etelänaapurissamme, jossa kollegamme ovat mikroskoopin hyödyt havainneet. Siellä uusia mikroskooppeja ostetaan jopa vuosittain enemmän kuin koko Suomessa on mikroskooppeja yhteensä.

Paljaan silmän erotuskyky on nuorella ja hyväsilmaisellä henkilöllä 0,2 mm. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa hammaslääkäreistä erottaa vain yhden pisteen katsoessaan kahta pistettä, jotka ovat lähempänä kuin 0,2 mm:n päässä toisistaan.

Kun tähän lisätään näön ikääntymisen vaikutus, ei ole lainkaan kummallista, että pahastikin auennut paikansauma tai huonosti istuva kruunu saattaa mennä varsin helposti ohi huomion kiireessä tehdyssä tarkastuksessa. Vertailukohtana voidaan pitää tosiasiaa, että kruunun sementoinnissa on sementin paksuus hyvässä istuvuudessa vain 0,025 mm.

Luuppien suurennot ovat yleisesti 2,0-, 2,5- tai 3,0-kertaisia. Mikroskoopilla liikutaan 10-, 12-, 16- tai 20-kertaisissa suurennoissa! Mikroskoopin avulla erotuskyvyksi saadaan näin ollen jopa 0,006 mm. On siis täysin selvää, että tällöin aiemmin kadoksissa olleet MB2-kanavat, mikrofraktuurat ja kruunujen saumavuodot ovat oikeasti löydettävissä ja likipitään iloista arkipäivää.

Itselläni ensikosketus operaatiomikroskooppiin oli reilut 4 vuotta

sitten. Tuo tunne ja maailma, joka silloin avautui eteeni, oli järisytävä. Tilanne, jossa kokee kanavan suuta tarkastellessaan 0,06 mm:n neulan kohtuuttoman suureksi, jättää väistämättä mieleen pysyvän jäljen. Mikroskooppi on minulle tämän päivän klinikassani välttämättömyys ja työskentelyn suoranainen ehto. Paluuta entiseen ei ole, enkä halua sitä edes kuvitella.

Mukavana pikku lisänä, mikroskooppityöskentely parantaa huomattavasti työnteon ergonomiaa. Mennyttä ovat ne päivät, jolloin ollaan pää kenossa, monella mutkalla kurkistelemassa ylämolarin ihmeellisyyttä.

Mikroskoopin kanssa voidaan katsella samaa tilannetta ryhdikkäästi selkeä suorana peilin kautta ja takuuvarmasti paremmalla näkyvyydellä. Fysioterapeutinkin voi vihdoin alkaa keskittyä hartioiden todelliseen lihahuoltoon, eikä vain yrittää epätoivoisesti avata entistä pahemmin jumittuneita niskalihaksia.

Voidaan olla myös varmoja, että potilaat tuntevat olonsa hoidossa luottavamemmaksi, kun käytössä ovat kaikki apuvälineet, jotka parantavat näkömme erottelukykyä. Mikroskooppi on varmasti tarpeen jokaisella hammaslääketieteen osa-alueella.

Sillä... vasta, kun näet tarkasti mitä olet tekemässä, voit tehdä työsi parhaiden kykyjesi mukaisesti.